

még milliárdokat költ a fegyverkezésre. Büszkék vagyunk, hogy államelnökünk a szívek békéjét a fegyverek békéje elébe helyezi.

Mi fejet hajtunk a technika megvalósításai előtt, de bátrak vagyunk hirdetni, hogy mindezeknek áldása az életben csak akkor lesz, ha szeretettel kezeli az ember azokat, ha nem feledkezünk meg az új parancsolatról, a szeretet parancsolatáról, ha megérezzük egymásban a testvért. És ne feledjük el: a szeretet a mi életünknek boldogsága és tiszta öröme! Jöhet-e létre boldogság egy olyan házban, ahol minden van, csak szeretet nincs az élők szívében.

A technika világában csak akkor lesz boldog az ember, ha nem feledkezik meg a szeretet parancsolatáról. Mert a szeretet a társadalom legfőbb törvénye, a világ békéjének fundamentuma. Ha van szeretet a szívekben, épül és szépül a világ, ha nincs szeretet, elpusztul és a romokban hever minden.

Egy tudós csoport az egyenlítő vidékén az őserdők apró állatainak életét tanulmányozta. Egy hangyafajra bukkant: óriáshangyákra. Munka közben egy hangya megcsípte az egyik tudós kezét, és az nagyon eldagadt, eltorzult. Meglátta ezt a bennszülött vezetőjük, és a tudóst egy jelentéktelennek látszó kicsi fához vezette. Késével a fa kergét meghasította, annak nedvét a tudós dagadt kezére kente, és az attól hamar meggyógyult.

A gyűlölet eltorzít, a szeretet emberekké tesz. Az evangélium jelentéktelen fának látszik, de benne van ma is az a nedv, amelytől életünk megszépülhet.

A szeretet által tegyük széppé és boldoggá életünket. Amen.

Dr. SZABÓ ÁRPÁD

„TI AZÉRT ÍGY IMÁDKOZZATOK“

Mt 6,6; 9a

A vallástörténet tanúsága szerint hosszú az emberiség útja, amelylyel bejárta az istenismeret és tisztelet különböző fejlődési fokait, míg végre elérkezett Istennek lélekben és igazságban való imádásáig. Beláthatatlan az út az ősember elmormolt, sokszor érthetetlen szavaitól a lélek tiszta, öntudatos vallomásáig: „Mi Atyánk“. Az idő teljességének kellett eljőnie, s a reményektől és vágyaktól terhes időben a Názáreti Mesternek, hogy megtanítsa e szóra: Atya, Jézus e szóban fogta össze Istennek az emberhez és az embernek Istenhez való legmélyebb és legbensőbb viszonyát.

Isten lényegét képtelenek vagyunk felfogni és meghatározni. Szemben és mélyebben talán nem is tudnánk beszélni Róla, mint ahogyan egy régi ének szól, amikor a lelkek lelkének, a világosság világosságának nevezi. Azonban mindez csak elméleti szemlélése Istennek, a bölcselő elme végső elemzése csupán, — Isten belső életének forróságát, és annak kiáradását Jézus látta, értette és tapasztalta meg. S e tapasztalat alapján hirdette, hogy Istennek rólunk való gondoskodása valóban atyai gondoskodás; hogy az Ő végtelen hatalmát, amelytől a világon minden függ, jogunk van atyai jóságnak látni; hogy minden

mi bennünk él, nemes és felfelé tör; hogy a mi összes magasságok felé szárnyaló vágyaink az Atya lényegéből valók, és Benne is fognak beteljesülni.

Az öröknek milyen csodálatos forrásait nyitja meg s micsoda mélységekbe enged bepillantani ez a meggyőződés! Milyen ragyogó fényesség ömlik lelkünkre s egész életünkre! Az Atyától származunk, az Atyához kell méltóknak lennünk, az Atyához kell eljutnunk, hogy birtokába jussunk a mi boldogító örökségünknek. Mondjuk hát: aki ezekből a gondolatokból él, az örökéletet él már ezen a földön.

„Szenteltesék meg a te neved.”

Méltóbban nem szentelhetjük meg Isten nevét, mintha mindenben igazoljuk, hogy gyermekei vagyunk. Elsősorban azért, hogy feltétlen bizalommal vagyunk az ő atyai jósága iránt. Ez egy erkölcsi áldozat, amely sokszor súlyos terhet ró ránk. A természet rendje gyakran kérlelhetetlen kegyetlenséggel nyul bele életünk folyásába, szétrombolja terveinket, megsemmisíti reményeinket, vagy pedig az emberi gyarlóság áll utunkba és elgáncsolja nemes szándékainkat.

Hol marad ilyenkor a gondviselő Isten atyai jósága? Miért nem szól ilyenkor közbe? Hiszen könnyen megtehetné! Vannak az életben helyzetek, amikor ilyen kérdések rettentő erővel nehezednek reánk. Csak egyetlen feleletet tudunk adni, azt, hogy a mennyei Atya gyermekeinek mutatjuk magunkat, s feltétlen bizalommal vagyunk az ő gondoskodása és vezetése iránt; megérteni nem tudjuk, azonban egy pillanatig sem kételkedünk, hogy minden, ami velünk történik, javunkra válik.

És aztán vannak pillanatok, amikor minden tisztán és világosan áll előttünk. Ilyenkor úgy érezzük, mintha igen-igen magasan állnánk életünk folyása felett, s mi úgy nézünk le az életre, mint mikor az ember magas hegy tetejéről nézi a világot és az embereket. Ilyenkor aztán kibontakozik valami elrejtett út, amelyről a boldogság jön mosolyogva felénk.

Gondoljunk csak vissza, nem így volt-e? És mondjuk: nincs-e okunk rá, hogy a gondviselő Atya iránt rendíthetetlen, vidám, gyermeki bizalommal viseltessünk?

E bizalommal szenteljük meg az Ő nevét.

Többet mondok. Azt mondom, hogy bennünk szunnyad valami Isten lényéből. Engedjük, hogy egészen kifejlődjék lelkünkben. Legyünk az örök Atyának igazi gyermekei. Ahogyan Jézus tanít: „Legyetek azért ti tökéletesek, miként a ti mennyei Atyátok tökéletes.” Legyünk szolgálatkészek, nemesek és jók. Ne tápláljunk haragot az ellen, aki megbántott, bocsássunk meg neki. Legyünk igazak és tiszták, s ne engedjük a fényt kialudni lelkünkben.

E megnemesedett, megszépült lélekkel szenteljük meg az Isten nevét.

És vajon egyetlen gyermeke vagyunk-e az Atyának? Vannak nővéreink és fivéreink is, minden ember testvérünk. Ne hagyjuk őket cserben, ha ránk szorulnak, ha hozzánk fordulnak. Azoknak is haza kell érkezniök az atyai szeretet hajlékába, és nekünk segíteni kell ebben. Szenteljük meg az Atya nevét, amikor magunk és mások életében megoltalmazzuk Isten hűséges, hívő gyermekét. Az alkotó, békes szívű, szebb holnapokról álmódó embert, a mi testvérünket. A

hivő ember arra törekszik, hogy legyen a világ Istenországa, az emberibb élet színtere és világa.

Es most válaszoljunk, milyen viszonyban állunk ezzel a világgal? Mit tettünk eddig, mit cselekszünk most és mik a szándékaink a jövőre nézve, hogy Istenországa eljöjjön, megvalósuljon; hogy a Föld ne mostohája, de édes otthona legyen minden embernek? Ha semmit sem tettünk, akkor már csak ennek az egyetlen gondolatnak a kedvéért is kezdjük meg a munkát még ma. Ott, ahol vagyunk, ott, ahol élünk, ami a kötelességünk. Ezért amikor imádkozunk „Jöjjön el a te országod”, érezzük és tudnunk kell, hogy mi is alkotó polgárai vagyunk Istenországnak. Általunk is épül, amikor emberi áldozatunk tégláját lerakjuk e csodálatos, almaink szépítette épülethez, s jóságunk és szeretetünk adjuk oda malternek új Kőműves Kelemenként, hogy fogja össze az emberi szíveket.

Mi a célja Istenországnak, mit hirdet?

Semmi mást nem akar, csak azt, hogy „legyen meg az Isten akaratát”. Isten meg azt akarja, hogy az ember az ő gyermeke legyen, jó szándékú, tiszta szívű, szép lelkű, igaz életű, hivatásának élő ember. S ez a hivatás ne legyen más, mint a békeség, az ő országa. Legyen így a földön: szívben, otthonban, mindenütt a világon. Az Isten akaratát legyen életünk, cselekvéseink mozgatója, érverése, amely keresztül járja életünket. Legyünk rajta, hogy így legyen.

A Miatyánk három első kérdése így kapcsolódik egybe, mint egy régi veretű aranylánc szemei. Mennél inkább megvalósul az egyes ember életében, annál szebb és jobb lesz az élet, annál inkább belenő minden Istenországa.

Vannak azonban az életben akadályok, melyek röghöz kötik az embert, hogy ne a magasrendűt, az eszményt keresse. Az éhség, amely szárnyát szegi az ember idealizmusának. A gyarlóság, amely ólomsúlylyal nehezedik a letört szárny lendületére. A kísértés, amely a földi élet dolgait hamis fényel sugározza be, és a fájdalom, amely ki-zökkenti az embert az egyenes út kerékvágásából.

Ezért tanít Jézus így imádkozni: „A mi mindennapi kenyerünket add meg nekünk”, hogy a kenyeret keresve el ne feledjük életünk igazi célját, emberségünk lényegét és a Hozzád vezető utat. „Bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk azoknak, akik ellenünk vétkeztek”, hogy az örökélet felé vezető úton ne kelljen lomhán, bátortalanul járnunk, s le ne roskadjunk a teher nyomása alatt, amit a megbocsátani nem tudás önvádja tesz vállainkra.

Ne engedd, hogy akár az emberek, akár a dolgok kísértésbe vigyenek bennünket. A szeretet átváltozhat szenvedéllyé, s a szent, tiszta, napsugaras öröm emésztő vágyakozássá fajulhat az igazságtalan birtoklás után.

Így imádkozunk, mert imádkozni annyit tesz, mint lelkünket Isten felé kiterjeszteni, mint ahogy a lepke kifeszíti szárnyait a napsugárban s felszívni az isteni benyomásokat, a fényt, az energiát és azután átélni azt. Fektessünk sok erőt lelkünk szépítésére és művelésére is, mert csak a szép és művelt, tiszta és erős lélek tudja magában megvalósítani az istenfiúság arculatát.

A történelem arról beszél, hogy voltak csendes művészek, akik egy kaput faragtak, egy rostélyt kovácsoltak, egy kelyhet díszítettek,

egy könyv-iniciálét festettek egész életükön át. Legyünk mi is ilyen csendes művészek, akik egész életen át életünk mesterművén dolgozunk. Lehet, hogy nem tudunk kőben, színben, fában, szóban, hangban maradandót, remekművet alkotni, de tudjunk alkotni nagyot, időtálló, jövőt szépítő önmagunk lelkében, emberségben, becsületben. Az életet dolgozzuk ki érzéssé, bizalomná, reménységgé, az ösztönös természetet felelős szabadsággá, a szabadságot jézusi személyiséggé, Istenországává.

Erre szenteljünk időt és erőt! Ne gondoljuk elveszett időnek, amelyben önmagunkba nézünk, s akár a templom áhítatában, akár otthonunk csendjében imádkozunk. Mert a mi Atyánk, „aki titkon van” — megfizet nekünk nyilván. Amen.

KOVÁCS ISTVÁN

FELELŐS DÖNTÉS

Mt 27,22

Nagypéntek volt. Reggel. A helytartó házának udvarán felajzott, vérszomjas tömeg hullámozott.

Egy próféta is van a foglyok között. Különös ember. Néhány éve róla beszél az egész vidék. Ő az oka most is a sokaság csillapíthatatlan izgalmának.

Pilátus is Őt figyeli. Nem tudja levenni róla a tekintetét.

A fogoly nyugodtsága — mint viharos tenger közepén békés-
csendes zöldre színezett sziget nyugalma — mágnesként vonzza a tekintetét. Mintha nem is rá irányulna a tömeg vérszomjas dühe! Mintha nem is neki szólna a „Feszítsd meg!”-et süvöltő gyűlölet! Ellentéte mindannak, amivel vádolják. — Ártatlan.

Pilátus bírói székében ül, és érzi, tudja ezt, felesége is üzent: Ne avatkozz amaz igaz ember ügyébe...

Ünnepenként szabadon szokott bocsátani egyet a halálraítéltek közül. Közkívánatra. Most is döntenie kell. Élni vagy meghalni küldheti, — egyetlen szóval, intéssel.

Pilátus nem volt elvetemült ember. Érezte a felelősséget. Homlokán a belső vívódás veritékcseppei gyöngyöztek. Torka is kiszaradt, elszorult. Titkon sajnálta az embert és — kibúvót keresett. Mentőölete támadt, s így szólt:

— Melyiket akarjátok, hogy elbocsássam néktek: Barabást vagy Jézust, akit Krisztusnak hívnak?

— A tömeg rekedt ordítással foszlatja a reményt: Barabást! Barabást!

Pilátusból felszakad a kérdés: — Mit cselekedjem hát Jézussal...

— Feszítsd meg!

— De hát mi rosszat cselekedett?

— Feszítsd meg!

Pilátusban egy világ omlik össze. A gyáva, megalkuvó ember tehetetlen mozdulatával vízért int. Kezeit mossa: Ímé, én ártatlan va-